

Een klikgebit in de boven- en/of onderkaak

Patiënteninformatie

1. Wat is het?

Een klikgebit is een kunstgebit dat 'klikt' op implantaten. Een implantaat is een titanium schroef die in het bot van de boven- of onderkaak wordt geplaatst. Zo'n implantaat is drager voor een kroon, een brug of een klikgebit.

Het aantal implantaten dat nodig is voor een klikgebit verschilt. In de onderkaak zijn het er meestal 2 of 4. In de bovenkaak zijn het er vaak 4 of 6. Een tandarts-implantoloog (een gespecialiseerde tandarts) of een MKA-chirurg (Mondziekten, Kaak en Aangezicht) plaatst de implantaten.

2. Wat zijn de klachten?

U komt in aanmerking voor een klikgebit als u problemen ervaart door uw kunstgebit. U heeft bijvoorbeeld pijn of heeft problemen met spreken, bijten en kauwen. Vaak sluit het kunstgebit dan niet meer goed aan op het tandvlees vanwege het slinken van het kaakbot.

Over het algemeen treden problemen met een kunstgebit eerder op in de onderkaak dan in de bovenkaak. Dit komt omdat de onderkaak smaller is dan de bovenkaak en omdat een kunstgebit in de onderkaak zich niet vastzuigt. Ook ligt de tong er tegenaan en zijn er meer spieren aan de onderkaak verbonden. Dit alles leidt ertoe dat een kunstgebit in de onderkaak vaak minder goed vastzit dan in de bovenkaak.

3. Hoe is het verloop?

Het minder goed passen van een kunstgebit verloopt in fasen. Eerst ligt het kunstgebit iets losser in de mond. Daarna volgen mogelijk problemen met bijten en kauwen. In deze fase kan het kunstgebit pijnlijk aanvoelen. Problemen met duidelijk spreken zijn een volgende fase. Als de problemen verder verergeren, is het kunstgebit uiteindelijk niet meer draagbaar. Een klikgebit op implantaten kan dan een oplossing zijn.

4. Hoe wordt uitgezocht wat u heeft?

Als het kunstgebit klachten veroorzaakt, probeert de tandarts of tandprotheticus (een specialist in gebitsprothesen) het eerst weer passend te maken. Hiervoor voert hij of zij een mondonderzoek uit. Na dit onderzoek begint de tandarts of tandprotheticus meestal met het opvullen van het kunstgebit. Dit moet ertoe leiden dat het kunstgebit beter past op het tandvlees.

Als dit niet werkt, is de volgende mogelijkheid een nieuw kunstgebit te maken dat beter past dan het oude.

Als dit ook niet leidt tot verbetering en de klachten verergeren, dan volgt een nieuw onderzoek. Uit dit onderzoek moet blijken of een klikgebit een oplossing is. Uw tandarts kan u dan naar een tandarts-implantoloog of MKA-chirurg verwijzen. Hierbij is het van belang om te beseffen dat een klikgebit en de bijbehorende implantaten niet alle ongemakken oplossen. Er kunnen nieuwe problemen ontstaan, zoals ontstekingen rondom de implantaten.

5. Wat moet u niet doen?

Als u eenmaal een kunstgebit heeft, is het lastig botafname te voorkomen. Om de botafname zoveel mogelijk te vertragen kunt u het kunstgebit het beste 's nachts uit de mond halen. Zo geeft u uw kaak rust.

6. Wat kunt u zelf doen?

Als u problemen heeft met uw kunstgebit, kunt u het beste een afspraak maken met een tandarts of tandprotheticus. In sommige gevallen kan het gebruik van kleefpasta de houvast van het kunstgebit verbeteren. Daarnaast is regelmatige controle door een tandarts of tandprotheticus wenselijk. Een slecht passend kunstgebit en ontstekingen kunnen namelijk leiden tot extra botafname. Het is belangrijk dat u dit voorkomt. Rookt u? Probeer te stoppen met roken. U heeft dan veel minder kans op infecties.

7. Wat is de behandeling?

U komt in aanmerking voor een klikgebit als een normaal kunstgebit niet meer mogelijk is. U moet eerst de volgende stappen doorlopen:

- 1) Uw tandarts of tandprotheticus kijkt eerst of het mogelijk is om uw kunstgebit aan te passen.
- 2) Mocht dit niet leiden tot een verbetering, dan is de volgende stap het aanmeten van een nieuw kunstgebit dat beter past. Ook dit doet uw tandarts of tandprotheticus.
- 3) Als dit niet leidt tot het gewenste resultaat, dan is een klikgebit op implantaten een mogelijke oplossing. Bespreek met uw tandarts of tandprotheticus goed de voor- en nadelen van een klikgebit. De implantaten kunnen namelijk ook nieuwe problemen veroorzaken. Rondom een implantaat kan bijvoorbeeld een ontsteking ontstaan.

- Controle op voldoende kaakbot

Voor het plaatsen van implantaten is het nodig dat er voldoende kaakbot aanwezig is. Is dat niet het geval, dan kan de tandarts-implantoloog of MKA-chirurg dit verlies aan bot proberen aan te vullen. Dit kan gebeuren met kunstbot of met bot dat uit uw eigen lichaam afkomstig is. In dit laatste geval wordt u verwezen naar de MKA-chirurg en wordt er bot uit bijvoorbeeld uw bekkenkam verwijderd en vervolgens op uw boven- of onderkaak bevestigd.

Dit is een operatie die plaatsvindt onder volledige narcose. Bot uit de bekkenkam is een extra ingreep, die ook weer kan leiden tot extra ongemak.

- **Implantaat plaatsen**

Als u voldoende kaakbot heeft of het kaakbot is na het aangroeien van het nieuwe bot stevig genoeg (doorgaans na 6 maanden), plaatst een tandarts-implantoloog of een MKA-chirurg de implantaten. Afhankelijk van de plek waar ze worden geplaatst, duurt het acht tot twintig weken voordat ze zijn vastgegroeid in uw kaak.

Het plaatsen van implantaten kan plaatsvinden in de tandartsstoel onder plaatselijke verdoving en is op die manier pijnloos. Het plaatsen van de implantaten duurt niet langer dan een uur. Uw behandelaar heeft folders met praktische informatie over wat u moet doen en laten na het plaatsen van de implantaten.

- **Klikgebit plaatsen**

Uiteindelijk wordt het klikgebit gemaakt door een tandarts of tandprotheticus.

- **Controles**

Hierna is regelmatige controle van groot belang, vooral om infecties snel te herkennen en te behandelen. Uw zogeheten hoofdbehandelaar verzorgt deze controles. Dit kan uw tandarts zijn, de implantoloog of de MKA-chirurg. Zij spreken dit onderling af. Raadpleeg bij onduidelijkheden uw eigen tandarts.

8. Hoe kunt u het krijgen?

Als u eenmaal een kunstgebit heeft, is het lastig om botafname te voorkomen. Bepaalde ziekten en ontstekingen kunnen het versnellen, maar ook als hiervan geen sprake is, treedt botafname op. Hier is weinig aan te doen. Wel is het van belang om regelmatig naar de tandarts te gaan, ook als u een kunstgebit heeft. Bij een goede controle kunnen problemen met uw kunstgebit in een vroeg stadium worden ontdekt, waardoor er waarschijnlijk meer aan te doen is. Daarnaast is het advies om het kunstgebit 's nachts niet te dragen om de kaak rust te geven.

9. Hoe is de zorg georganiseerd?

Wat er precies bij u aan de hand is, wordt uitgezocht tijdens het mondonderzoek. Uw tandarts of tandprotheticus voert het eerste onderzoek uit. Hij of zij bepaalt in hoeverre uw kunstgebit nog goed functioneert. Indien mogelijk doet de tandarts of tandprotheticus aanpassingen waardoor een klikgebit en het bijbehorende plaatsen van implantaten soms niet nodig zijn.

Mocht u toch implantaten en een klikgebit krijgen, dan zijn daarbij meerdere zorgverleners betrokken. Het implantaat wordt, na verwijzing door uw tandarts, geplaatst door een MKA-chirurg of een tandarts-implantoloog. Een MKA-chirurg werkt meestal in het ziekenhuis. Een implantoloog werkt vaak vanuit een operatieruimte in een tandartspraktijk.

Wie de hoofdbehandelaar is voor de controle van uw implantaat, spreken deze zorgverleners onderling af. Dit kan uw eigen tandarts zijn, de implantoloog of de MKA-chirurg. In ieder geval is van belang dat regelmatig wordt gecontroleerd of uw implantaat geen problemen oplevert en of het omliggende tandvlees gezond blijft. Daarom is het ook van belang dat u goede voorlichting krijgt over het voorkomen van infecties. Stel ook vragen aan uw zorgverlener. Bijvoorbeeld: Wat zijn mijn mogelijkheden? Wat zijn de voor- en nadelen van die mogelijkheden? En bespreek samen wat het beste past in uw situatie. Ook kijkt uw zorgverlener regelmatig de prothese na.

- **Kosten en vergoedingen**

Wat uw eigen kosten voor de behandeling betreft hangt af van uw verzekeringspolis. In alle gevallen is er sprake van een eigen bijdrage. U kunt hiervoor het beste contact opnemen met uw tandarts. Hij of zij kan soms een aanvraag doen voor vergoeding van de behandeling bij uw zorgverzekeraar. Implantaten ter ondersteuning van een klikgebit worden echter alleen vergoed als er sprake is van een ernstig geslonken kaak. Dus als er een medische reden is voor het klikgebit. Overigens is Nederland een van de weinige landen ter wereld dat implantaten onder bepaalde voorwaarden vergoedt. In de meeste landen betaalt de patiënt dit helemaal zelf.

10. Wat zijn de gevolgen voor het dagelijks leven?

De gevolgen van een slecht passend kunstgebit zijn pijn, slecht kauwen en bijten, en moeilijkheden met spreken. Een klikgebit op implantaten geeft meer houvast en comfort waardoor u beter kunt kauwen en bijten. Maar een klikgebit neemt niet alle ongemakken weg die bij een kunstgebit horen. Daarnaast groeit het kaakbot niet altijd goed tegen de implantaten aan. Soms ontstaan infecties. Roken betekent een verhoogd risico.

Eventuele klachten hangen af van de ernst van de infectie. In een vroeg stadium kunt u last hebben van bloedend tandvlees bij het tandenpoetsen. Soms is er een gevoeligheid bij bepaalde harde voedingsmiddelen.

Naarmate de ontsteking vordert, kan het kaakbot slinken en ontstaat er ruimte tussen het tandvlees en het implantaat. De infectie kan dan doordringen tot in het bot onder het tandvlees.

Als de infectie in dit stadium onvoldoende wordt behandeld, tast dit het bot direct naast het implantaat aan. Uiteindelijk beschadigt hierdoor het weefsel rondom het implantaat en raakt het implantaat los.

11. Wilt u naast deze informatie meer weten?

- Op de website van het [Ivoren Kruis](#), de Nederlandse Vereniging voor Mondgezondheid, vindt u veel informatie over mondhygiëne. Zoals antwoorden op veel gestelde vragen, patiëntenfolders en informatie over preventie.
- Op [thuisarts.nl](#) vindt u meer over tandbederf en hoe daarmee om te gaan.

- Op zorgvoorbeter.nl vindt u informatie over de mondzorg voor (kwetsbare) ouderen.
- Op allesoverhetgebit.nl vindt u informatie over mondgezondheid, kosten, vergoedingen en de tandartsenpraktijk.
- De website van de [Nederlandse Vereniging voor Orale Implantologie](http://www.nvori.nl) biedt informatie over implantaten.
- De website van het [Kennisinstituut Mondzorg](http://www.kennisinstituutmondzorg.nl) biedt actuele informatie over richtlijnen voor tandartsen en andere mondzorgverleners.
- De website van de [Nederlandse Vereniging voor Mondziekten, Kaak- en Aangezichtschirurgie](http://www.nvma.nl) biedt informatie voor als u onder behandeling komt van een MKA-chirurg.

Juli, 2018